
Naam: dr. Simon Godecharle
Functie: coördinator gezondheidsethiek

Terminale situatie en overlijden van een patiënt met Covid 19

We staan voor ongezien situaties in de zorg. Ondanks deze uitermate moeilijke context, blijven we ons engageren tot zorg. Hierbij houden we aandacht voor de mens in zijn totaliteit. Dit betekent dat we ook blijven inzetten op spirituele, pastorale, en psychosociale ondersteuning, wat een multidisciplinaire insteek veronderstelt.

Het is duidelijk dat ook wat betreft aanwezigheid van naasten bij deze terminale patiënten 'proportionaliteit' het leidende ethische beginsel moet zijn. Het tegengaan van verspreiding van het virus en de effecten op de meest kwetsbaren wegen daarbij in de huidige context steeds zwaarder. Toch pleiten wij voor 'proportionele toegevingen', met name om bij stervende mensen 'mondjesmaat' dichte familieleden één voor één toe te laten, met inachtneming van alle voorzorgsmaatregelen. Indien er voldoende beschermende kledij in voorraad is, zou een bezoek van max 2 familieleden (bv 1e graad verwanten) kunnen, op een privé kamer. Als het mogelijk, beperken we dit niet in de tijd. Indien de verantwoordelijke arts het toelaat kan hier ook iemand op bezoek komen die zelf besmet is uiteraard ook voorzien van alle beschermende kledij en mondkapje.

Daarnaast moet ook de zorg door spirituele zorgverleners mogelijk en gewaarborgd blijven, uiteraard ook hier met inachtneming van alle voorzorgsmaatregelen. Een patiënt heeft (wettelijk) recht op zielzorg. Als de zorgverlener die de spirituele en/of psychosociale zorg komt geven aan een terminale patiënt besmet met Covid-19 alle voorzorgsmaatregelen strikt navolgt, wordt zijn/haar bezoek niet geweigerd. Als er voldoende beschermende kledij in voorraad is, kan ook de spiritueel zorgverlener bij de patiënt komen om wanneer gevraagd het sacrament van de zieken of een ziekenzegening te geven. Het maakt nu deel uit van de professionaliteit van spirituele zorgverleners om creatief te zijn in andere vormen van

spirituele nabijheid en gedeeld gebed. Ondersteuning van de familie door de spirituele zorgverleners kan zeker. Men kan in de kapel of stille ruimte individueel of per twee een kaars gaan aansteken, een gebed uitspreken... Dit kan ook voor mensen die zelf besmet zijn.

Bij overlijden geldt de overheidsmaatregel, en die is nu 'geen samenscholing'. Het moet wel mogelijk zijn dat naasten individueel of maximum per twee van de overledene afscheid nemen. De familie kan in het mortuarium bij het overleden familielid komen. Daar kan nog een gebed of zegening worden uitgesproken. Indien die mortuarium buiten het ziekenhuis ligt of een eigen ingang heeft, hoeft hier geen specifieke beperking te spelen, behalve de algemeen geldende regels. Ook mensen die zelf besmet zijn kunnen hier bijkomen maar uiteraard ook dan volgens de regels (nl. voorzien van alle beschermende kledij).

Men kan ook duidelijk aan de familie meedelen dat na de epidemie men alsnog een herdenkingsplechtigheid met een ruimer publiek kan georganiseerd worden.

19.03.2020